

מישפחתו של יוסף
לישנסקי תובעת ממנו
בגין להעניק לו
קבר ג'בורים

מדוע היה זיכרו
מוזדה במשך חמישים
שנה על ידי המימסד
שראשו ביקשו להרוג?

האם רצח לישנסקי
אח אבשלום פיינברג?

סיפור עלילותיו של
האיש שהפך אחד
משני עולי הגרדום
הראשונים של היישוב

מי האיש?

אשר לה הקדיש
לזרנס איש ערב
האגדי את סיפורו?

מה גרם לשינאה
התהומית בין הצנדים
הראשונים ובין התלוצים
שבאו מרוסיה?

האיש שנודרדף למות

לדיו של איש נילי שנתלה בדמשק, יוסף לישנסקי, דרשו להעביר את עצי מותו מבית העלמין בראשון לציון למקום קבורתם של חילי צה"ל בהר הרצל בירושלים, כדי להעניק רהבליטציה גמורה לישנסקייזום וטוביה לישנסקי, פנו בכתב למנהל בגין וביקשו שהממשלה תכריז שאביהם נפל על מיוזב שאיפתיו הלאר מות של העם, הם טוענים כי יש עתה להוציא לאור את הצדק של פרשה, שי אירעה לפני 60 שנה, כאשר הועלה אביהם, יחד עם נעמן בלקינד, לגרדום בכיכר מרג' בדמשק, ביום 16 בדצמבר 1917.

מי היה האיש, ומה סיפור חייו ותליותו?

..מתנו בשחוק לעג...

י יוסף לישנסקי נולד במחלה, בראש שית העשור האחרון של המאה שעברה. בדומה לשאר בניה של מושבה צעירה זו, נמשך לשמירה יותר מאשר למחשבה, מי נצריז יצר קשרים עם דרוזים, מתואלים, צ'רקסים ומוסלמים. עם סוסתו הלבנה עבד בגיל צעיר כשומר. בתחלה הוא שירת באירגון השומר, ומאוחר יותר הקים אירגון "גוש שמירה של בנייהמושבות בשם הנוטר, שפרש את רשתו על המושבות הקטנות בדרום הארץ.

אחרי פרוץ מלחמת העולם הראשונה, כאשר הקים אהרון אהרונוסון, האגרונום ומנהל תחנתהנסיונות החקלאית האמריקאית בעתלית, ביחד עם אבשלום פיינברג, אירגון בעל מטרות פוליטיות וצבאיות בשם נילי, היה יוסף לישנסקי אחד מראשוני החברים באירגון זה שביקש להמיר את השילטון התורכי בארץ ישראל בשילטון בריטי. אחד האמצעים לזירוז תהליך זה

היה הקמתה של רשת מודיעין וריגול ש נועדה לספק מידע צבאי לכוחות הבריטיים, שמרכוז היה בקאהיר, כדי לרוז את כיבוש הארץ מידו התורכים.

חדרו של יוסף לישנסקי, שפיקח באותם ימים על השמירה במושבות באר-טוביה ורוחמה, היה במרשבה רוחמה. אורחיו היו לרוב בדואים, שבעת ביקוריהם היו עוקי בים במבטים מלאייהתפעלות אחר עורות החיות שנפלו מכדורי רובהו של לישנסקי, בהרפתקות ציד מפלאות. עורות אלה שימ' שו בעיני אנשיהמידבר עדות לכך שבעל החדר הוא גיבור ציד ואמיץ לב, ושידי דותו היא לכבוד להם. גם הקפה החריף והמעולה שבישל להם, בקיאותו בעגת הדיבור הערבית של הבדואים, והמתנות היקרות שהעניק להם באדיבותו הרבה, הביאו אותם לשטח לפניו את מערכי הצבא התורכי, שהגיעו בראשית המלחמה עד לתעלת סואץ, מתוך שיחות עם הבדואים היה לישנסקי מרכז ידיעות מדוייקות, וי מעבירן באמצעות שליחו, נעמן בלקינד איש ראשון לציון, אל אבשלום פיינברג ושרה אהרונוסון, ששהו בתחנתהנסיונות בעתלית. משם המשיכו, בעזרת אוניה בריטית שהותה אחת לכמה זמן מופיעה מול עתלית, אל אהרון אהרונוסון, שריכו בקהיר את ענייני נילי.

בשלב מסויים ניתק המגע בין אנשי נילי לבין אהרונוסון ואנשי בקהיר, אבי שלום פיינברג, ביחד עם יוסף לישנסקי, החליטו לגנוב את הקווים התורכיים ב' סיני, שהתרחקו מגדות הסואץ. ביחד עם מכר בדואי, כששניהם לבושים בבגדי גור אים עשירים, מסורתיים, ורוכבים על גמי לים, הצליחו לעבור לאחר תלאות את קווי התורכים. בשחר ה-21 בינואר 1917, כאשר קרבו לקווים הבריטיים, הגיחה לקראתם מגבעות המידבר להקת בדואים מזויינים, כ-30 במיספר, ופתחו ביריות מרוצים, לקול היריות פנה מלוזם הבדואי ורץ לעבר התוקפים. אבשלום, שראה בכך אות-בגידה,

ירה בבדואי והפילו מעל לגמלו. שני הצעירים ניהלו קרב אכזרי עם אנשי הכנופיה, כדוריהם של אנשי נילי הפילו איש אחר איש מבין הבדואים, עד שאחד מכדורי הבדואים פגע באבשלום פגיעה קשה. כך מת האיש, שכמה שנים קודם לכן חיבר שיר בצרפתית, שבו נאמר, בין השאר: "...ולו גם תיתן ליבנו טרף לעיית ולעורב / השחור המקנן בהר חורב - / ומתנו בשחוק לעג, בנשיקה מלאת דיו, / ומלאה הארץ לנצח אהבה ואביב..." בטרם מת, שילח את יוסף, להמ' שיך במשימה ולעבור את המידבר, ולהגיע לבריטים.

ממש אור לאותו יום הגיע אהרון אהרונוסון באוניה לחוף עתלית, כדי לפגוש ב' אחותו שרה, וגילה כי אבשלום ויוסף יצאו לקראתו דרך המידבר. כעבור כמה ימים, עם שובו לקהיר, נודע לו שבבית-חולים הגראה יהודי מארץ ישראל, שמוכר כל צבאי שוכב אסיר או שבוריפצוע, כפי הנראה יושב מארץ ישראל, שמוכר כל הזמן את השמות פיינברג ואהרונוסון. הוא מיהר לבית-החולים, התברר לו שהפצוע הוא יוסף לישנסקי, שנמצא על-ידי סוחר בריטי, שותת דם בין שתי החזיתות, סמוך לשייך-זוויד.

מלישנסקי, שנפגע מכמה קליעירובה שחדרו לגופו, נודע לאהרון על מות אבי שלום, למרות שיוסף פלט כמה פעמים בהזיותו, מי יודע, אפשר אבשלום עוד חי... אהרון דאג שהבריטים ישלחו סוחר נוסף למקום, אלא שזה שב בידיים ריקות. בין יהודי יארץ ישראל, שהוגלו או גלו למצרים, התחילה אנדת רצח אבשלום פיינברג בידי יוסף לישנסקי, ורק כיבוש הצריחה סיני בידי צה"ל במלחמת ששת הימים הביא למציאת קיברו של אבשלום. כך הוכח שהוא לא נרצח בידי יוסף, אלא נורה באותו קרב עם בנייהכנופיה הבדוי אית.

כאשר החלים יוסף לישנסקי מ' פציעותיו, שב בהוראת אהרון אהרונו-

סון לעתלית באוניה הבריטית, וירש למע' שה את מקומו של אבשלום, בריכוז המידע הצבאי על הצבא התורכי בארץ, מאחר והתורכים הכבידו את עולם על הישוב היהודי, החרימו את יבולת הנותחיהו רעב, נטלו אנשי נילי על עצמם תפקיד נוסף: אספקת מטבעות-זהב שגויסו במצריים, שי איפשרו את המשך קיומם של המגורשים והרעבים בארץ ישראל.

..למות כחשמונאי...

שם הרחבת חוג המסייעים ל' נילי, התקשר לישנסקי עם הסתדרות הפרעלים החקלאיים בארץ ישראל, בוועד' דתה בעין-גנים, ליד פתח תקווה, הידעה לפנייהם במשך ששתיים על המטרות ה' מדיניות של נילי, מתוך כוונת לספקה, הוועידה החליטה שלא להסתפק לנילי, למרות שכמה מחבריה ועסקניה סייעו ב' מסירת מידע על תנועות הצבא התורכי, ועסקו בחלוקת כספי העזרה, שאנשי נילי קיבלו באוניה הבריטית שהגיעה אחת ל' שבועיים לעתלית.

לישנסקי המשיך לטוות את הרשת, לשו' טט ברחבי הארץ, לעיתים נעזר בדרכון הספרדי שברשותו, התקרא בשם יוסף טובין, באחד מסיוודי הצליח, בעזרת איתן בלקינד, להשיג את תיקה-הצופן של מערכת קשרית-אלחוטית התורכית. בעזרת קצין תורכי, כי, נן למישפחה שבתאית נודעת באיזמיר, עברה שרה אהרונוסון להתגורר תקופת' מה בירושלים, שם השתלבה בחוגי השילי סון ורכשה לה ידידים רבים בחוגי הצבא התורכי הגרמני. היא השתתפה בנשפיהם, השיגה ידיעות על תנועות הצבא ותוכניות המצבאיים. את סיקוריה העבירה ליוסף לישנסקי או לנעמן בלקינד, שהגיעו לשם חלישות. המידע הרעבר לעתלית, ומשם באוניה למצריים, באחת מענינותיה של הספינה עלו עליה